

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis Barzaei Herovm Helvetiorvm Epistolae

Barzaeus, Johannes

Fribvrgi Helvetiorvm, 1657

5. Conflictus acerrimus ad Diui Iacobi Basileae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13014

Bellum Lerneæ nimirum indiximus hydræ.
Nobilitatem omnem dum ferro nuper & igni
Perdere, in Helueticis passim decreuimus aruis,
Nobilitate auctas jam fulgere cernimus Vrbes.

A. Guillim. l. 3. c. 18. Stettler l. 3. à f. 110. Simler. f. 269.
& seq. Grasser. f. 92. B. Guill. cit. Stettler l. 4. f. 181. Simler.
f. 161. & 279. C. Grasser. f. 12. Guill. l. 2. f. 291. qui f. 242.
scribit, Nullam nationem aut regionem plures Nobi-
les aut præstantiores Heluetiâ protulisse, imò quic-
quid veræ & antiquæ Nobilitatis in Sequanis & Ger-
maniâ est, Heluetios suppeditasse, & inde euenire.
D. E. F. Guillim. l. 2. c. 15. 308. & 309. G. Stettler l. 1. f. 36.

V.

ARGUMENTVM.

INter egregia Heluetiorum facinora; sempi-
ternâ quoq; memoriâ dignum est generosissimum
illud, sed & maximè cruentum prælium, Anno 1444.
ad Diui Iacobi, in Basileæ suburbano pugnatum. Cum
enim Gallie Delphinus (Ludovicus postmodum XI.)
tempore Consilij Basiliensis in Germaniam allectus,
cum ingenti Gallorum Britannorumq; militum exerci-
tu, Helueticos fines depopulabundus inuasisset: à mo-
dica nostratium manu non semel inuasus, ad Pratelans
ac Muttecium casus, & trans Birsam, heroicâ fortitu-
dine repulsus, palmam & militem propemodum om-
nem, ad LX. millia ab aliquibus censum, perdidisset;
nisi aliæ atq; aliæ semper copiae, Exercitui iam laban-
ti, iteratas suppetias tulissent. Heluetiorum erant cir-
citer 1500. vel 1600. gloriosa morte, in suo & ho-
stium sanguine, potiolem partem, defuncti. E quibus
pauculi residui, posteaquam è clade domum sunt reuer-
si, ac si minùs generosè dimicassent, vitâ ipsâ sunt peri-
clitati.

clitati. Stumpfius, Simler, cum reliquis in An-
num 1444.

PETRVSA GRAVENRIED,
CONRADO A BERENFELS, Basiliensi.

*De generosa, contra Gallia Delphinum,
dimicatione.*

Viximus? & fractis tam infani viribus hostis,
Pensatur tragico, mens generosa probro?
Perque cruentatas milleno vulnere frontes,
Obtinuere unam, nostra trophæa, crucem?
Hercule, quæ nostras inopina refertur ad aures,
Si meruit solidam, nuncia fama, fidem;
Viximus, ac tractæ per mille pericula vitæ,
Tela per ac sparsos imbre cruoris agros,
Per DELPHINI acies iterumque iterumque repulsas,
Promeruere unam, prælia nostra, necem.
Nam simul ac reduces, medijs de puluere lethi.
Ingredimur patrios, vix duo tresue, lares,
Laurigeram se quisque ratus meruisse coronam,
Audit quisque malam se meruisse crucem,
Liuida fama nimis, plebio exorta susurro,
Futilibus miscens friuola multa logis.
Continuò totam falsis rumoribus urbem.
Et strepero, primas occupat, ore, fores:
Pluraque de nostri blaterans prurigine belli.
Euomit in medio talia verba foro.
Vsq̄ adeo fas est profugos impune Thrasones,
Inter honorificos, nomina ferre, Viros?
Quis neget è Sociâ hæcem hanc fugisse palæstrâ,
Et bene pugnantem deseruisse gregem;
Quidnî igitur dignâ plectatur transfuga pœnâ?
Expiet infamem fune, vel ense, fugam.
Nonnè fuit satius generoso occumbere letho,
Quàm trahere imbelles è statione pedes?
Occidat in patriâ, timidum quicumque cruorem
Noluit afflictâ fundere pro Patriâ.

Ista

Ista quidem vulgi fuerant commenta, mihi quæ
 Præfica jam summum dixit adesse diem.
 Quis furor, ô ciues? Quem prouida fata tuentur
 Incolumem, mortis ne reputate reum.
 Sectati Helueticas, Heroum more, phalanges,
 Nuda per, audaces, trufimus, arma, manus.
 Agmina DELPHINI, vastas æquantia siluas,
 Dardana in umbrosis quas tenet Ida jugis,
 Non semel à primo rubicundi Hyperionis ortu,
 Hesperias donec fessus iniret aquas.
 Impauidi tulimus, quanquam intrâsemus arenam
 Non nisi SEXCENTI, non nisi MILLE Viri.
 Magnanimi steterimus: Sed cum sine fine, refectum
 Saucia Gallorum tolleret, Hydra, caput:
 Maluit in medio virtus heroica campo
 Vnâ efflare animam, quàm tolerare fugam.
 Perstiti & ipse ferox, crebrosque hæc dextera Francos,
 Non exspectatam fecit inire scrobem.
 Transfuga quî fuerim, susceptâ à fronte loquantur
 Vulnera, queis nullum terga dedere locum.
 Optaui, ô quoties! Sociorum ut more liceret,
 Vltima pro patrijs fata subire focis:
 Herculeæ ne nempe forent obliuia pugnæ,
 Non omnes pugiles abstulit una dies.
 Horum ego de censu, scribendam sanguine cladem,
 Vix bene curatâ, per-tibi-texo manu-
Farnsbergam Heluetij, *Tigurumq;* illustre, premebant
 Vallatâ geminos obsidione locos.
 Iamq; ferè médium cursu transgressus Olympum,
 AEstiuo Icarius fulserat igne Canis:
 Cum subitus per castra volans, perq; agmina rumor,
 Nuntiat hostiles astra ferire tubas;
 Atque peregrino nigrescere milite cunctos,
 Quoscunque alluerent Rhenus & Illus, agros:
 Nec prius indicto, terrant omnem incessere, bello
 Agmina ab occiduis vix numeranda plagis.
 Nec mera rumore comitauerat umbra: videbat
 Innumero plenum. Rauracus, hoste solum.
 Viderat externas, per compita quæq; phalangès,
 Perque

Perque

Perque omnes, passim castra locare, vias.
 Audiit horrifico reboantes murmure pelles,
 Et strepere insuetis tympana rauca tonis.
 Ferrea Bacchicolas inuasit grando Tribocos,
 Alsatiamque fero pressit utramque metu.
 Aurea ab erectis fulgebant Lilia contis,
 Lilia magnorum præuia signa Ducum.
 Prætulerant compta pictos Delphinus Ephæbi:
 Flebatque alacres Scotus & Anglus equos.
 Gentis Aquitanæ fulsere asarota, suosque
 Santonus & Biturix instituere choros.
 Cum coniuratis, reputata est tota, Britannis
 Gallia, de patrio profuisse solo.
ARMENIACENSES vulgo audiuere; videntur
 Cognata Armenijs, monstra fuisse, feris,
 Gallicus obtinuit **DELPHINVS** in agmine primas,
 Magnum è regali stirpe domoque genus.
 Quina fuit Legio, plusquam tricena Virorum;
 Millia, Delphinum sunt comitata Ducem;
 Fama dabat tanto multas super Hospite causas,
 Nec tamen æqualis fama tenoris erat.
 An **BASILEAE** urbem furor hic armatus, & illic
 Quæsiit inceptum perdere **CONCILIVM**?
 An quæ Francigenæ fuerant annexa Coronæ,
 Sub Regni veterem cogere jura fidem?
 An suasu Procerum, Suiceram inuisere gentem?
 Liberaque excusso reddere colla iugo?
 Heluetiæ partos iterumque iterumque triumphos,
 Plurimaque inuictâ lata trophæa manu.
 Constat apud magnos, quos fert vicinia, Reges
 Inuidiæ multam suppeditasse facem.
 Instar fecundi ne cresceret ergo Sinapi,
 Multorum in votis, ut premeretur, erat:
 Subscripsit tragico tempestas ferrea voto,
 Heluetiæ sauas ingeminando minas.
 Ipsa tamen victrix, ceu palma virentis Idumes,
 Quò magis hinc pressa est, creuerat inde magis.
 Nos, ubi progressum tantis legionibus hostem,
 Comperimus, nostris sparsim inhiare plagis:

Mittimus in primâ, Sexcentos mille, cateruâ,
 E geminâ sumptos obsidione, viros.
 Altera Farnsbergam, Tigurum pars altera claudit,
 Concessa his solis Martis arena fuit.
 Quâ sua prata virens extendit Pratela, primas
 Conferimus Gallâ cum legione manus,
Dampmarti Comitem, cuneo petulante vagantem,
 Cædimus, & versis inde fugamus equis,
 Dum sequimur profugos, procedunt obuia nobis
 Armeniacorum, millia dena, Virûm,
 Effera verè acies, Equitum inde asperrima nimbis,
 Hinc peditum instructis perniciofa globis,
 Nunc alacres exercet equos, nunc impete facto
 Exonerat fartos glande strepente tubos.
 Nunc lituos instaurat ouans, nunc Classica plaudens
 Personat, ac duros excitat ære Viros.
 Turba quid in tantum faceret tam paucula cætum,
 Quam poterat solus pellere rure metus?
 Ibat, ut in visos Mauortius Hector Atridas,
 Mugijt ut rauco bellica concha sono.
 Terrificare ratæ, maiorem in prælia neruum
 Helueticis animis progenuère, tubæ.
 Aggredimur; certi que igneo præludere plumbo;
 Quisque ferire virum, quisque studemus equum.
 Nec fatuos luisse ignes, nec bruta fuisse
 Fulmina, lapsorum copia testis erat.
 Feriæ erant nullæ, Sed nostris obruta telis
 Perdiderant magnam, millia dena, manum,
 Perdiderantq; animum: Dauos namq; inter & Iros.
 Plectimus illustrem, dum quoque, sæpe Ducem;
 Dumque cruenta nimis feruescit pugna, reducunt
 Sanguineâ mancos è statione choros,
 Sesqui mille Viri, (nisi sesqui mille Leones
 Pelle sub Helueticâ belligerâsse putes)
 Sesqui mille Viri, bis millia quinque fatigant,
 Eneruant, perimunt, qua data telqua, fugant;
 Balistas capiunt, prædâ potiuntur opimâ,
 Deportant pulchro multa trophæa lucro;
 Per *Muttecij* agros, ad *Birse* littora trudent,

Del-

Delphinumque nouo more, natate docent.
 Interea nostram sitiens BASILEA salutem,
 Terrarum omnigenis Vrbs celebrata Viris,
 Anxia belligeros iteratò hortatur amicos,
 Incæptum ut cauti progrediantur iter.
 Delphini innumeras, sperat gens prodiga, turmas,
 Bis septingentis cædere posse Viris?
 Voluere Sisyphium, quidni temeraria saxum,
 Aut Ixioniam vult agitare rotam?
 Ante Corinthiaci molem perfoderit isthmi,
 Victricem à tanto quàm ferat hoste manum.
 Contenti egregio, Basileam intrate, trophæo,
 Dum licet in patrios, aut remeate, lares.
 Hostium inexhaustam vix æquant Gargara messem:
 Hostem qui ignorant, in sua damna meant.
 Sic Basilea monet. Sed plebs generosa nec ullam
 Admittens animo bellipotente metum,
 Aegriùs hæc suffert, primoque hæc dicta ferentem,
 Viuere non patitur concita turba, Virum. *a.*
 Alteri, ab incæptis itidem absterrere volenti,
 Persuasum ut Nobis se lociaret, erat.
 Perstitit, atque vnâ truculentum effusus in hostem,
 Patrio, affinem, sanguine, tinxit humum.
 Ille corona tuos inter, BASILEA, tribules,
 Ille inter fortes, gemma decusque, Duces,
 Nostro etiam meruit celebrari carmine, dignus,
 Qui vel Meonijs peruolet astra metris;
 Ille lacunoso sortitus ab alite nomen,
 Promeret esse tuas, Iupiter, inter Aues. *b.*
 Perdidit ergo operam prudens Basilea: vereri
 Innumerum hunc numerum turba pusilla nequit.
 Turba pusilla quidem, egregijs sed maxima cœptis,
 Ac nisi lapsuros nil veritura polos,
 Pergit & audaci capta urget prælia passu,
 Cunctari & tacito nescia stare loco.
 Ventum erat ad Brisam. Pontem occupat hostis; inimus
 Turmatim aduersas, transque vadamus aquas;
 Progredimurque alacres: nil territat hostica fufis
 Vel bombardæ sonis, vel catapulta pilis.

Cernitur, à Diuo Domus appellata IACOBO,

Heu quantis furijs nobilitata Domus!

Hic locus, hæc nostro finem dedit area bello,

Inde trahet nomen pugna cruenta suum:

Pugna æquanda tuis, Heros Tirynthie, pugnis,

Sæua in Mænalias dum capis arma feras.

Ille quidem famâ, memorique poëmate dignus,

Viuet in æternâ posteritate, Locus.

At mihi, si fulum cupiam memorare cruorem,

Pocula Pegaseæ jure petantur aquæ.

Horreo scripturus: Vix pugna merebitur æquam,

Si quoque Grynæus narret Apollo, fidem.

Scribo tamen. Spatijs dum stare ingentibus hostem,

Stratumque armato cernimus imbres solum,

Sic tandem unanimes. O Helueta ad ardua nati,

Pro Patria lubeat stare, ferire, mori.

Vincimur? immensus non stabit ab hoste triumphus:

Vincimus? immentum stabit ab hoste probrum.

Area, quæ à Diui protenditur æde Iacobi,

Si visum Superis, area Martis erit.

Illa decus laurumque feret: vel pollice verso,

Si visum Superis, area mortis erit.

Iamque octaua dies Septembreis ante Calendas

Orta erat, Eois Solque rubebat equis:

Cùm grauis, ac niueo Dux Regius ipse caballo

Prominet, ac subito Martem iterare iubet.

Bellicrepæ mox ergo tubæ, repetitaque feruent

Classica, & infesto personat æthra sono:

Præludensque truci balista canora boatu,

Marti sacrandum clamat adesse diem.

Iamque faces ac tela volant; lambitque, voratque

Sæua Iacobinam, Mulcibris ira domum,

Ipsa quidem vasto fuerat circumdata muro

Area, & accessum fecit ubique grauem.

Hanc ergo omnigenis Delphini exercitus armis,

Hanc quater accensis sulphure & igne pilis;

Hanc alio atque alio pignantum incessere nimbo,

Barbaricâque omnem sternere peste viam.

A quatuor ventis stetimus circumdati, & nullam

Cer-

Certanti Heluetio nemo ferebat opem.
 Ferre studebat opem BASILEA, sed ipsa tueri
 A tam atroce suos debuit hoste lares,
 Implorato igitur celoque, DEOQUE, jubemur
 Mittere quisque suas in sua tela manus.
 Mittimus. Extemplò patet acri janua bello,
 Euocat Orco omnes Persephonea striges.
 Horrida tempestas. Strident lituique, virique;
 Admittit nullum seria scena jocum.
 Arma repente armis miscentur, spicula telis,
 Virque viro, dextræ dextera, pesque pedi.
 Stabat utrinque seges nudati acerrima ferri,
 Inque acie multam fecit utraque necem,
 Horruit imprimis, diroque sacrauit Auerno
 Persæpe Helueticas, barbara turba, Spathas.
 Rumpimus his certè grassantibus obuia, rumpunt
 Qualiter iratæ, ferrea clathra, Lex.
 Inde Leoninam cæperunt dicere pugnam,
 De tantâ attoniti strenuitate Viri.
 Undique enim cincti, cuneos penetrauimus omnes,
 Ut penetrant duras tela trifurca petras,
 Iam dextram impauidi, modò læuam inuasimus alam,
 Aræ securum non dabat ulla locum.
 Credere erat reduces in arenâ stare Gigantes,
 Intulerant ipsis qui fera bella Dijs.
 Quæ portentoso Titanas robore, quæque
 Geryonem memorat fabula, quæque Gygem,
 Quæque iniecturos nemorosæ Pelion Ossæ,
 Præfaga Helueticæ gentis imago fuit.
 Credere Delphinus poterat, nimis impare cultu
 Centimanos secum belligerare viros,
 Siue lacertosos Calabrâ de stirpe Milones,
 Siue Atlante satum, siue Glycone genus;
 Nam velut Antæos, quos dudum obiisse putabat,
 Viderat attactâ surgere rursus humo.
 Surgere vidit humo nervis tam audacibus, ac si
 Philyrides subitam cuique tulisset opem.
 Pars hîc sanguineas transfixo è corde sagittas
 (Hostica namque inter tela, Sagitta fuit)

Pars, inquam, horribiles retrahens è carne sagittas,
 Penè sibi læsam nescijt esse cutem:
 Pestemque abijciens, His, inquit, copia telis
 Plurima stridoris, pauca valoris inest. c.
 Vnus in hoc albo, (quatuor cum fortè Britannis
 Obuius, absque armis, absque sodale; foret)
 Contra quaternos in arena militat hostes.
 Postponens licitæ vitam animamque fugæ:
 Statque ingens animi, donec penetraret anhelam,
 E pharetrâ hostili ducta sagitta, cutem.
 Ergo ferè exanimem repetitis ictibus urgent,
 Lentâque innocuum morte necare student,
 Et choreas ducunt: Sed iniqua hæc gaudia luctus
 Occupat, & longos non finit esse choros.
 Cernens namque suum, collega fidelis, amicum
 Inter inæquales, ferre duella, manus,
 Illico inardescens, Hodie vel Cosmus amico,
 Quattuor his fungis vel Briareus, ero:
 Dixit; & Helueticam gyransque acuensque bipennem,
 In sua saltantes prouocat arma Scotos:
 Prouocat, ac binis confestim ad Tartara missis,
 Aggreditur reliquos, unicus ipse, duos.
 Confernati ambo, Zephyrinis ocyus alis,
 Ut vitam redimant, in sua castra volant.
 Seminecem victor validos dignanter in armos
 Subleuat, Heluetijs restituitque suis. d.
 Illi continuis stantes, hæc inter, in armis,
 Fortiter hinc perimunt, fortius inde ruunt.
 Et jam spumantes Phaëthontis, in axe, jugales
 Plus mediam cursu præteriêre viam;
 Cùm sua *Delphinus* perlustrans agmina, fartos
 Corporibus cæsis undique cernit agros:
 Iamque ferè numero dispersa cadauera, jamque
 Celtarum elisos, sine carere, Duces:
 Et tamen Heluetios totis discurrere campis,
 Perque impune omnes ire, redire, vias.
 Suscitât ergo suos, ac tot legionibus unam,
 Haud frustra veritus jam superesse fugam,
 Conuocat omnem aciem, repetit fera classica, mandat
Vndi-

Undique dispersos accelerare globos:
 Iraque ne jugulet simul omnes Helueta Celtas,
 Afflictis subitam tendere rebus opem,
 Aduolat ala recens, pugnam innouat. ingruit ingens,
 Accenditque aciem rursus utramque, furor.
 Cadimus & cadimus. Sed dum languore peresos,
 Marte fatigatos, non leuet ulla quies:
 Sæpe triumphato jam parcere cogimur hosti,
 Sæpe triumphantes jam cohibere manus.
 Tandem, ubi Luciferi primo luctamur ab ortu,
 Presserat occiduum Vesper & umbra diem.
 Umbra fuit multis: sed & ipso texit in hoste
 Bis ter millenos, funebris umbra, viros, e.
 A ter quingentis, mirum est, SEX MILLIA letho
 Sic potuisse dari, sic potuisse premi.
 Sustulit è medio non solos Parca ministros,
 Verùm etiam primæ nobilitatis Heros:
 Principem in hisce Virum, quem nuper viderat inter
 Stare Caledonios, terra Britanna, Duces.
 Te quoq; Magne Equitû, Francorû è gente MAGISTER.
 Quos decorat titulis clara MELITA suis.
 Ferreus interea Sociorum lumina somnus
 Vrserat, ac facies plurima mortis erat:
 Pleraque pars cecidit, sed inultus nemo: præibat
 Ad Phlegethonteum victima crebra lacum.
 Heluetij unius quot dextera continet unguis,
 Tot letho, aut plures tradidit una viros.
 Pænituit, sed serò tuos Delphine Tribunos,
 Effera in Helueticas arma tulisse plagas.
 Ipus hic in pandâ Stans LVDOVICVS arenâ,
 Prælia miratus prodigiosa nimis,
 Si lubet, extremos, inquit, penetrare Gelonos;
 Bactra per ac duros ite, redite, Scythas:
 AEquanda Helueticis & brachia & arma lacertis,
 Nec Scytha Martipotens, nec fera Bactra dabunt.
 Ingentes acies, ac multo sanguine sparsas
 Vidimus, arma inter nos quoque crebra, manus.
 Vidimus audaces ferro concurrere turmas,
 Sequana quâ patrij perfluit arua soli.

At trutinando istam, sunt puta crepundia, pugnam;
 Illa putes Pueros, hanc agitasse Viros.
 Fallimur, è vasto, si lumen Atlantis, Olympo,
 Fortius in toto conspicit Orbe genus.
 Millia plus tredecim, nobiscum Gallica virtus,
 Iusto in Francigenis, Marte, cecidit agris:
 Pugna tamen Nobis stragem dedit illa minorem,
 Quàm turba hæc, modicâ pene tegenda, volâ.
 Thermopylas certè partamque Leonide palmam,
 Et modico attritas milite, Xerxis opes,
 Si Sparta obijcias; ad Diui bella Iacobi
 Respice, & audito Iudice, Sparta file.
 Forsan & Ascrao quondam prodibit ab antro
 Heluetus, Aoniâ tam bene potus aquâ,
 Heroam ut gentem, magnisque æquanda Camillis
 Nomina, Pieriâ tollat ad astra tubâ.
 Sic ait, æterno jurans socianda deinceps
 Fædere, cum tantis, Lilia Franca, viris.
 Conticuere omnes: caput sua funera tellus,
 Dormierat somnum turba perempta suum.
 Nec tamen una omnes animam efflauere; superstes,
 Quam Clotho extimuit, turba pusilla fuit.
 Turbæ ego pars fueram, cui vulnera mille gerenti
 Vix sua seminecem membra tulere cutem.
 Turba repente Equitum Delphini è Principis aulâ,
 Occisos pugiles ut quoque lustret, adest.
 Dux equitum BURCKARDVS erat, de Lance-Corone
 Dictus, & ipse domo nobiliore satus.
 Latus hic atque alacer, detectâ in casside buccâ,
 Cæsa per, ærisono, corpora, vinctus equo,
 Certè hodierna, inquit, Nobis fortuna parauit
 Purpureas inter, balnea læta, rosas:
 Quænam ita jucundis possent spectacula thermis,
 Qualia Tempe istis æquiualete rosis?
 Lati, agedum, Socij. Nequijt sufferre cauillum
 Proximus, inq; suo pene cruore natans
 Heluetus; ac silicem prændens sibi fortè propinquum,
 Languida vix tandem brachia tollit humo;
 Moxque petens Equitem librati fragmine saxi,

Tu quoque de nostris balnea sterne rosis.
 Hanc age, tolle *rosam*. Dixit vibrauit, & ecce!
 Dum tonat hic saxo, decidit alter equo.
 Diffugiunt reliqui; sed Te BURCKARDE cruentat,
 Te Burckarde filix prodigiosa necat.
 Postera ubi croceis surgens Tithonia bigis
 Puniceo, optatum reddidit, ore, diem:
 Viuere me dubitans, video vixisse sodales,
 Et verè modicam jam superesse manum.
 E ter quingentis mecum, euasere bis octo: f.
 Dormit in aprico cætera turba solo.
 Dormit & in roseo jam purpurat uda cruore
 Lumina, pro patrijs exoculata focus.
 Nobiliorem alibi vix obtentura triumphum,
 Argæis oculis si vigilâsset, erat.

A. Ita Stumpfius. B. Ioan. Scouogel à VVildenstein, Senator Basiliensis. C. D. Capitan: Hafner in Chron. Salodor.
 E. Idem cum Stumpf. & Grassero. Stettlerus meminit Comites
 IV. F. Grasserus & Chronica citata.

VI.
 ARGUMENTVM.

A Nnum Christi 1476. Confoederatis reddidit
 turbulentissimum Dux Burgundiæ Carolus,
 ut Regionum ac rerum omnium abundantiam locuple-
 tissimus, sic belli gloriam nulli Principum secundus. Is
 importuno bello dum Heluetios laceffit, & uniuersas pa-
 cis petite conditiones respuit, incredibili opum, mili-
 tum, & ipsius vitæ iacturâ, orbem docuit fortissima
 quæque ab inferioribus etiam posse confundi; dum à de-
 spectis Heluetijs ille triumphatus est, qui Gallia Regem,
 qui Cæserem, qui potentissimos Europæ Principes ab ar-
 bitrio suo habuerat suspensos. Prælia cum ipso gesta
 Heros ille proponit, qui iisdem cum Præturâ inter-
 fuit: quæ omnia accuratè pertractat Philippus de